

[Udenrigsministeren]

det voksende handelsbalanceunderskud i disse år.

I de kommende år må indsatsen for at opnå ligevægt på betalingsbalancens løbende poster derfor forstærkes. Det er efter regeringens opfattelse en af de mest centrale opgaver, som hele det danske samfund står over for. Såfremt udlandsgælden fortsat vokser, vil rentebyrderne blive så store, at det danske samfund ikke med sin nuværende struktur kan klare dem. Hertil kommer, at det er afgørende for Danmarks kreditværdighed, at der i udlandet er tillid til, at dansk økonomi på længere sigt vil være i stand til at løse gældsproblemet.

De perspektiver, der aftegner sig, såfremt Danmark ikke er i stand til at bremse væksten i udlandsgælden, er så skræmmende, at det nu er vigtigt, at alle dele af det danske samfund viser forståelse for nødvendigheden af en økonomisk politik, der giver højeste prioritet til hensynet til den eksterne balance. Der må derfor ske en gennemgribende strukturel tilpasning og modernisering af det danske samfund, som øger dansk økonomis evne til at klare de udfordringer og konkurrenceforhold, som gør sig gældende på eksportmarkederne.

Det er på denne baggrund at regeringen ikke alene i den generelle økonomiske politik, men også i erhvervspolitikken, forsknings-, udviklings- og uddannelsespolitikken og gennem Udenrigsministeriets eksportfremmende aktiviteter fører en aktiv eksportpolitik.

2. Hvor meget skal eksporten vokse?

Der kan ikke opgøres bestemte tal for, hvor meget eksporten skal vokse for at sikre ligevægt på betalingsbalancen. Det er heller ikke muligt at sætte tidsfrister for, hvornår målet vil kunne realiseres. Regnestykket er behæftet med usikkerhed, fordi forudsætningerne, herunder de internationale konjunkturer, er usikre og under stadig ændring. Alligevel kan det som illustration af problemets omfang være af interesse at gøre nogle enkle beregninger.

Den danske eksport af varer og tjenester udgjorde i 1986 ca. 220 mia. kr. En betydelig del af eksporten af tjenester er bestemt af udefra kommende forhold, som det er vanskeligt at øve indflydelse på. Af den samlede eksport af varer og tjenester udgjorde vareeksporten i 1986 ca. 172 mia. kr.

Såfremt et underskud på betalingsbalancens løbende poster på omkring 20 mia. kr. skal fjernes alene ved en forøgelse af eksporten af varer, vil det kræve en eksportfremgang på opimod 60 mia. kr. Det skyldes, at en øget eksport af varer forudsætter en øget import, og at virkningerne på indkomstdannelsen og investeringerne også medfører en stigning i importen af forbrugsvarer og investeringsgoder.

Disse tal indebærer, at der kræves en stigning i vareeksporten på omkring 35 pct. beregnet i faste priser i forhold til den nuværende eksport, hvis den samlede betalingsbalanceeffekt skal være positiv med 20 mia. kr. Erfaringerne viser, at en stigning på mere end 5 pct. i eksporten i faste priser på årsbasis for Danmarks vedkommende er relativt sjældent forekommende. Der er således under de anførte forudsætninger behov for en niveauforskydning i eksporten af et sådant omfang, at det ikke kan realiseres fra det ene år til det andet. En forøgelse af eksporten af nævnte omfang stiller med udefra givne priser store krav til væksten på eksportmarkederne og til udviklingen i dansk konkurrenceevne i de kommende år.

Men selv om de afsætningsmæssige og konkurrencemæssige forudsætninger skulle være til stede, vil det med den nuværende produktionsstruktur i dansk økonomi være vanskeligt at sikre en kraftig stigning i eksporten. Eksportsektoren i Danmark er generelt for lille i forhold til hjemmemarkedserhvervene og den offentlige sektor. Det er derfor nødvendigt i de kommende år gennem en strukturel tilpasning at sikre, at en større del af Danmarks produktionsfaktorer anvendes i eksportsektoren. Hvis f.eks. industriens eksportmængder i de kommende 6-7 år skal vokse med 5-6 pct. årligt, skønnes det at ville medføre en merbeskæftigelse i industrien på måske op imod 150.000 og kræve årlige merinvesteringer, som kan vurderes til at være af størrelsesordenen 3-4 mia. kr. (i faste priser). Dette indebærer bl.a., at der i de kommende år kun vil være meget begrænsede muligheder for en stigning i de offentlige udgifter og vækst i hjemmemarkedserhvervene.

Det er regeringens mål at sikre de bedste betingelser for en stigning i eksporten i de kommende år. Hensigten er, at ligevægt på betalingsbalancens løbende poster opnås hurtigst muligt. Så længe dette ikke sker, vil gælden fortsat vokse og rentebyrderne for det danske samfund tiltage.